

Sygn. akt VIII Cz 164/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Rafał Krawczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2022 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku ***(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.***

z udziałem ***I. K.***

o wyjawienie majątku

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie z dnia 11 lutego 2022 r.

sygn. akt I Co 215/21

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od I. K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. tytułem zwrotu kosztów postępowania kwotę 337,00 zł (trzysta trzydzieści siedem złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty;

2. zasądzić od I. K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. kwotę 220,00 zł (dwieście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty.

Zasadnicze motywy rozstrzygnięcia

Zastosowanie art. 102 k.p.c. ma charakter wyjątkowy. Opiera się na dyskrecjonalnej władzy sędziego i zasadniczo uwzględnia poczucie sprawiedliwości i zasady słuszności.

Z tego względu kontrola instancyjna zastosowania komentowanego przepisu z reguły wtedy może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu, gdy dokonana przez sąd pierwszej instancji ocena okaże się oczywiście dowolna.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy zastosował wobec dłużniczki art. 102 k.p.c. nie obciążając kosztami postępowania w żadnej części. Sąd Rejonowy wskazał przy tym na jej stan zdrowia, a przede wszystkim na jej trudną sytuację materialną. Ponadto, Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że dłużniczka wraz z mężem stanowią rodzinę zastępczą dla swojej 21-letniej bratanicy.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że sama tylko trudna sytuacja majątkowa strony nie może stanowić samodzielnej podstawy zwolnienia – na podstawie art. 102 k.p.c. – od obowiązku zwrotu przeciwnikowi kosztów

procesu. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie brak było podstaw dla zastosowania art. 102 k.p.c., przepis ten dotyczy bowiem sytuacji wyjątkowych. Podkreślenia wymaga, że z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że brak spłaty przez dłużniczkę swoich zobowiązań ma charakter powtarzalny, wobec dłużniczki toczy się kilka egzekucji komorniczych, nie jest to zatem okoliczność nadzwyczajna. Odmienna ocena mogłaby dotyczyć sytuacji, w której pozwana z uwagi na trudną sytuację życiową miałaby problem ze spłatą jednego czy też dwóch zobowiązań. Świadczy to bowiem o tym, że pozwana mimo świadomości swojej trudnej sytuacji finansowej zaciągała kolejne zobowiązania, co do których powinna wiedzieć – mając na względzie problemy z dotychczasowymi zobowiązaniami - że nie będzie w stanie ich spłacić. Akceptacja w tej sytuacji zwolnienia jej z obowiązku zwrotu wierzycielowi uzasadnionych kosztów postępowania, nie tylko godzi w zasady słuszności, ale także wyrabia w dłużniczce poczucie braku odpowiedzialności za niespłacanie kolejnych długów. Ponadto, stan zadłużenia dłużniczki nie daje widoków na możliwość jego uregulowania, stąd odstąpienie od zasady zwrotu kosztów postępowania nie poprawi w żadnym stopniu jej sytuacji materialnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że zasadnym jest zmiana zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od dłużniczki na rzecz powoda poniesionych przez niego kosztów postępowania .